

Asia: VN/22704/2021

Lausuntopyyntö työryhmän luonnoksesta kansalliseksi ilmastonmuutokseen sopeutumissuunnitelmaksi 2030 (KISS2030)

Lausunnonantajan lausunto

- 1. Onko ehdotettu kansallinen ilmastonmuutokseen sopeutumissuunnitelma 2030 tasapainoinen, eli onko kaikki tarvittavat näkökohdat huomioitu?**

Ei ole huomautettavaa

- 2. Tarkemmat huomiot luvusta 'Havaitut muutokset, vaikutuskenaariot ja riskit' (Luku 2.2)**

Ei ole huomautettavaa

- 3. Tarkemmat huomionne suunnitelman visiosta ja päämääristä (Luvut 2.3 ja 2.4)**

Porin kaupungin elinvoima- ja ympäristötoimialan näkemyksen mukaan visio "Hyvinvointia ja turvallisuutta muuttuvassa ilmastossa" on hyvä. Samoin suunnitelman päämääriin, tahto, keinot ja kyky sopeutua, ei ole huomautettavaa. Sopeutumistoimien ja keinojen toteuttamiseen tarvitaan asianmukainen

resurssointi.

- 4. Näkemyksenne teemasta 'Kansallisen tason strateginen suunnittelu ja ennakointi' ja siihen sisältyvistä tavoitteista ja toimenpiteistä oman toimialanne tai toimintanne näkökulmasta?**

Ei ole huomautettavaa

- 5. Näkemyksenne teemasta 'Kokonaisturvallisuus ja yleinen huoltovarmuustyö' ja siihen sisältyvistä tavoitteista ja toimenpiteistä oman toimialanne tai toimintanne näkökulmasta?**

Elinvoima- ja ympäristötoimiala pitää tärkeänä tavoitetta

"Ilmastonmuutoksen seuraukset ja niihin varautuminen ja sopeutuminen on

tunnistettu osana kokonaisturvallisuutta ja integroitu kokonaisturvallisuuden

malliin ja huoltovarmuuden tavoitteisiin vuoteen 2026 mennessä”.

6. Näkemyksenne teemasta 'Ruoka- ja ravitsemusturva' ja siihen sisältyvistä tavoitteista ja toimenpiteistä oman toimialanne tai toimintanne näkökulmasta?

Elinvoima- ja ympäristötoimiala näkee tärkeäksi tarkastella ruoka- ja ravitsemusturvaa myös ruokahävikin näkökulmasta. Suomelle on laadittu kansallinen ruokahävikkitiekartta (<https://ruokahavikkitiekartta.fi/>) ja tavoitteena on puolittaa ruokahävikki vuoteen 2030 mennessä.

7. Näkemyksenne teemasta 'Infrastruktuuri ja rakennettu ympäristö' ja siihen sisältyvistä tavoitteista ja toimenpiteistä oman toimialanne tai toimintanne näkökulmasta?

Elinvoima- ja ympäristötoimiala pitää hyvänä asiana, että Suomi sopeuttaa lainsäädäntönsä EU:n ja kansallisten tavoitteiden mukaiseksi. Ilmastotyö on tärkeä osa maankäytönsuunnittelun kehitystyötä.

Hiilineutraalisuustavoitteiden asettaminen antaa ilmastotyölle suunnan. Tavoite tuo toimijoille suuren haasteen ja vaatii laajaa yhteistyötä, jotta toimenpiteiden vaikuttavuus taataan. Suunnittelutyö tulee laatia kestävästi yhteistyössä kuntien kanssa, kattavasti yhteismitallisten työkalujen avulla. Olemassa olevaan suunnittelujärjestelmään tulevat muutokset ilmastotyön osalta tulee huomioida kuntien resursseissa.

8. Näkemyksenne teemasta 'Kuivuusriskien hallinta, luonnonvarojen käyttö ja hoito, luonnon monimuotoisuus ja luontopohjaiset ratkaisut' ja siihen sisältyvistä tavoitteista ja toimenpiteistä oman toimialanne tai toimintanne näkökulmasta?

Elinvoima- ja ympäristötoimiala pitää luonnon monimuotoisuuden tavoitteita ja toimenpiteitä pääosin hyvinä. Seurantamittareina lajien ja luontotyyppien uhanalaisarvioinnit sekä luonto- ja lintudirektiivin raportoinnit ovat luonnon monimuotoisuuden vähenemisen osalta puutteellisia. Uusien, kansallisen luonnon monimuotoisuusstrategian tavoitemittareiden avulla luonnon monimuotoisuuden seuranta voidaan

varmasti kehittää, mutta toistaiseksi niistä ei ole saatavana tietoa.

Kuntatasolla tulisi tarkastella kuntien/kaupunkien omistamien metsien metsäsuunnitelmat ja luonnonsuojelualueverkosto ilmastonmuutokseen sopeutumisen ja luonnon monimuotoisuuden säilyttämisen ja sen lisäämisen kannalta. Erityisen tärkeää tämä on arvokkaiksi luokitelluilla metsäalueilla, esimerkiksi alueilla, joille on laadittu luonnonhoito- ja käyttösuunnitelmat. Metsäsuunnitelmissa myöskään pelkkä uhanalaisten elinympäristöjen ja lajien reviirien kartoitus ei ole riittävä toimenpide, mikäli näiden suojelua ei suunnitelmissa huomioida.

Luonnonsuojelualueiden hoitoon tulisi kohdentaa riittävästi resursseja. Suojelualueiden hoitoa ja ennallistamistoimenpiteitä tehdään satunnaisilla

hankerahoituksilla ja työllisyysvaroilla, joiden jatko on epävarmaa. Niin ikään haitallisten vieraslajien torjuntaa tulisi tehostaa ja kohdentaa siihen riittävästi resursseja. Suunnitelmallinen ja tehokas torjunta edellyttää jatkuvaa työtä, mitä määräaikainen hankerahoitus ei mahdollista.

Myös perinnebiotooppien säilyttäminen on tärkeää.

Luontopohjaisten ratkaisujen käytön vahvistaminen on tärkeää kuntien maankäytön suunnittelussa. Ratkaisujen toteutumista on tarpeen seurata ja mitata rakennetussa ympäristössä kaavoitetuilla alueilla.

9. Näkemyksenne teemasta 'Terveyden suojelu ja edistäminen' ja siihen sisältyvistä tavoitteista ja toimenpiteistä oman toimialanne tai toimintanne näkökulmasta?

Ei ole huomautettavaa

10. Näkemyksenne teemasta 'Kulttuuriperinnön ja –ympäristön suojelu' ja siihen sisältyvistä tavoitteista ja toimenpiteistä oman toimialanne tai toimintanne näkökulmasta?

Ei ole huomautettavaa

11. Näkemyksenne teemasta 'Alue- ja kuntatason ilmatoriskien hallinta' ja siihen sisällyvistä tavoitteista ja toimenpiteistä oman toimialanne tai toimintanne näkökulmasta?

Elinvoima- ja ympäristötoimiala näkemyksen mukaan kaavoituksella maankäytön suunnittelussa on merkittävä rooli ilmastonmuutokseen sopeutumisessa.

Ilmastolakiin kunnille sisällytetyjä velvoitteita vahvistamalla voidaan kaventaa kuntasektorilla vallitsevia eroavaisuuksia ilmastosuunnitelmissa, ilmatoriskien hallintaan sitoutumisessa ja panostamisessa.

Ilmastonmuutos ei tunnista alue- ja kuntarajoja eikä sitä voi myöskään kuntatasolla määritellä ainoastaan ympäristötoimialan tehtäväksi. On tärkeää, että ilmastoasiat sisällytetään kuntastrategiaan ja sopeutumistoimia tehdään kaikilla kunnan toimialoilla. Kuten KISS -suunnitelmassa on todettu, ilmastonmuutokseen sopeutuminen ei ole muusta toiminnasta erillistä, vaan muuttuvan ilmaston vaikutuksiin on varauduttava kaikilla sektoreilla, missä se suoraan tai välillisesti vaikuttaa toimintaympäristöön tai keskeisiin toiminnan edellytyksiin.

Oppaiden ja ohjeistuksen ajantasaisuuden lisäksi on oleellista, että niitä myös hyödynnetään aktiivisesti toimialojen suunnittelussa.

Kuntien ohella on tärkeää tunnistaa hyvinvointialueiden rooli ilmastonmuutokseen sopeutumisessa ja avata myös sitä laajemmin tässä kohtaa.

12. Näkemyksenne teemasta 'Tietopohjan vahvistaminen ja tiedon jalkauttaminen' ja siihen sisällyvistä tavoitteista ja toimenpiteistä oman toimialanne tai toimintanne näkökulmasta?

Ei ole huomautettavaa

13. Näkemyksenne teemasta 'Viestintä ja vuorovaikutus' ja siihen sisällyvistä tavoitteista ja toimenpiteistä oman toimialanne tai toimintanne näkökulmasta?

Ilmastonmuutoksen hillintä ja siihen sopeutuminen on osaa kestäväää

elämäntapaa. Kuntatasolla on tärkeää, että konkreettiset esimerkit eri toimialoilla toteutetuista sopeutumisratkaisuista saavuttavat kuntatoimijat.

Samoin kuntalaisille on tärkeää viestiä paikallistasolla tehtävistä todellisista toimenpiteistä. Esimerkiksi Porissa lapsille ja nuorille suunnatun ympäristökasvatustyön keskiössä on nimenomaisesti paikallisesti kohdennetun tiedon ja tutustumiskäyntiesimerkkien kautta tukea opetustoimen ilmastonmuutos- ja asennekasvatustyötä.

Toimenpide 20.2 on kannatettava: ”Ylläpidetään ja kehitetään ilmastoopas.fi sivustoa sopeutumistiedon ja sopeutumisen hyvien käytäntöjen

keskeisimpänä viestintäkanavana. Sopeutumiseen liittyvien sivustojen ja työvälineiden tunnettavuutta ja saatavuutta parannetaan vaikuttavuuden tehostamiseksi”. Ilmasto-opas.fi on hyvä olemassa oleva sivusto, josta jo nyt löytyy esimerkiksi erityisesti kunnille ja kuntien eri toimialoille suunnattua tietoa ilmastonmuutoksen hillinnästä, vaikutuksista ja vaikutuksiin sopeutumisesta.

14. Näkemyksenne teemasta 'Kansainvälinen yhteistyö' ja siihen sisältyvistä tavoitteista ja toimenpiteistä oman toimialanne tai toimintanne näkökulmasta?

Ei ole huomautettavaa

15. Näkemyksenne teemasta 'Sopeutumisen seuranta ja arviointi' ja siihen sisältyvistä tavoitteista ja toimenpiteistä oman toimialanne tai toimintanne näkökulmasta?

Ei ole huomautettavaa

16. Näkemyksenne luvun 2.5.13 lisäselvitystä vaativista toimenpiteistä oman toimialanne tai toimintanne näkökulmasta?

Ei ole huomautettavaa

17. Miten arvioisitte suunnitelman toimenpiteiden vastuuttamista? Mahdolliset toimenpidekohtaiset ehdotuksenne toteuttajien lisäämiseksi tai poistamiseksi?

Ei ole huomautettavaa

18. Millaisena näette oman organisaationne tai edustamanne tahon roolin sopeutumissuunnitelman tavoitteiden ja toimenpiteiden toteuttamisessa?

Elinvoima- ja ympäristötoimialalla toteaa, että kuntien rooli ilmastonmuutokseen sopeutumisessa on ilmeinen ja kuntien kaikkien

toimialojen tulee tunnistaa vastualueensa.

19. Tarkemmat huomiot vaikutustenarvioinnista (Luku 2.6)

Elinvoima- ja ympäristötoimialalla ei ole muita huomioita vaikutustenarvioinnista.

20. Muut huomiot suunnitelmaluonnoksesta.

Elinvoima- ja ympäristötoimialalla ei ole muita huomioita suunnitelmaluonnoksesta.

Jokelainen Johanna
Porin kaupunki